

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-01- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRISIJUNGIMO PRIE PAREIŠKIMO, KURIUO SUTEIKIAMAS FINANSINIS UŽTIKRINIMAS DĖL UKRAINOS ĮSIPAREIGOJIMŲ TARPTAUTINIAM VALIUTOS FONDUI ĮVYKDYMO

2023 m. kovo 31 d. Tarptautinis valiutos fondas (toliau – TVF) patvirtino 48 mėnesių trukmės 15,6 mlrd. JAV dolerių vertės finansavimo programą Ukrainai (toliau – Programa). Programos tikslas – stiprinti Ukrainos fiskalinį, išorinį, kainų ir finansinį stabilumą, įgyvendinti reformas, skirtas makroekonominiam stabilumui užtikrinti, ir remti Ukrainos atsigavimą ir atstatymą, atsižvelgiant į šalies siekį tapti Europos Sąjungos nare. Įgyvendinant Programą buvo vykdomos reguliarios peržiūros – sėkmingai patvirtintos 8 peržiūros, kurias atliekant pasiekti kiekybiniai ir orientaciniai tikslai, taip pat įgyvendintos struktūrinės gairės, apimančios fiskalinės politikos, valdymo ir finansų sektoriaus klausimus. Iš viso Ukrainai pagal Programą jau išmokėta 10,6 mlrd. JAV dolerių.

Rusijos Federacijos karinė agresija ir toliau daro didelę žalą Ukrainos ekonomikai, didina gynybos išlaidas ir kelia neapibrėžtumą. Atsižvelgiant į tai, kad Rusijos Federacijos kariniai veiksmai prieš Ukrainą vis dar yra intensyvūs, Programa nebeatitinka realių besiginančios šalies poreikių, todėl būtina nauja, ilgalaikė strategija, kuri užtikrintų Ukrainos makroekonominį stabilumą, reformų tęstinumą ir tarptautinės paramos mobilizavimą.

2025 m. lapkričio 17–21 d. TVF misija Kyjive surengė politines diskusijas su atsakingomis Ukrainos institucijomis, kurių metu buvo pasiektas techninio lygio susitarimas¹ dėl naujos TVF programos Ukrainai – 48 mėnesių trukmės 8,1 mlrd. JAV dolerių vertės išplėstinio finansavimo programos (toliau – Nauja TVF programa). Pagal Naują TVF programą būtų sprendžiami tiek trumpalaikiai, tiek vidutinės trukmės Ukrainos finansavimo poreikiai², būtų įgyvendinamos fiskalinės ir pinigų politikos priemonės, kurios užtikrintų makroekonominio stabilumo palaikymą, skolos tvarumo ir išorinio atsparumo atkūrimą, kovą su korupcija, valdymo gerinimą bei paskatintų platesnio masto išorinę paramą, kad būtų padengti Ukrainos finansavimo trūkumai.

Atsižvelgiant į tai, kad Nauja TVF programa Ukrainai, kaip ir Programa, kuri buvo patvirtinta 2023 m. kovo 31 d., yra susijusi su išskirtinai dideliu neapibrėžtumu, kurį lėmė išoriniai sukrėtimai ir kurio šalies valdžios institucijos negali kontroliuoti, ir siekiant, kad Nauja TVF programa būtų patvirtinta kuo greičiau (preliminariai planuojama 2026 m. vasario 11 d. vyksiančiame TVF vykdomosios valdybos posėdyje), reikia suteikti TVF finansinį užtikrinimą dėl Ukrainos įsipareigojimų TVF įvykdymo, t. y. užtikrinti, kad Ukraina galės grąžinti skolą TVF. TVF vertinimu, kaip ir pagal Programą, tam pakanka tvirto oficialių kreditorių ir donorų pareiškimo, patvirtinančio jų pasirengimą teikti finansavimą Ukrainai, jei šalis susidurtų su sunkumais vykdant savo įsipareigojimus TVF, (toliau – Pareiškimas).

Kai 2023 metais buvo patvirtinta Programa, bendrą pareiškimą, kuriuo TVF suteikiamas finansinis užtikrinimas dėl Ukrainos įsipareigojimų TVF įvykdymo, (toliau – Bendras pareiškimas)

¹ TVF spaudos pranešimas – prieiga per internetą: <https://www.imf.org/en/news/articles/2025/11/26/pr-25399-ukraine-agreement-on-new-us-8-point-1-bil-48mo-eff-arrangement>.

² Pagal bazinį TVF scenarijų, bendras finansavimo trūkumas 2026–2029 metais siekia apie 136,5 mlrd. JAV dolerių. 2026–2027 metais Ukraina susidurs su 63 mlrd. JAV dolerių finansavimo trūkumu. 2025 metais Europos Sąjungos viršūnių susitikime buvo sutarta suteikti Ukrainai 90 mlrd. eurų paskolą, siekiant padengti jos finansinius poreikius 2026 ir 2027 metais.

pateikė Didžiojo septyneto (toliau – G7) šalys kartu su Belgija, Lietuva, Nyderlandais, Lenkija, Slovakija ir Ispanija.

Pagal nusistovėjusią praktiką, tokio pobūdžio pareiškimai laikomi aukšto lygio politiniais įsipareigojimais, todėl valstybių biudžetų lėšos jiems neplanuojamos. Pažymėtina, kad tokia praktika buvo taikoma ir 2023 metais – G7 šalys ir kitos prie Bendro pareiškimo prisijungusios valstybės nebuvo numacičiusios papildomų atidėtų lėšų šiam tikslui.

Šiuo metu neaišku, ar prie Bendro pareiškimo prisijungs JAV ir Japonija, todėl didesnis spaudimas tenka Europos Sąjungos valstybėms. Pagal turimą neoficialią informaciją, prie Bendro pareiškimo ketina prisijungti Danija, pozityvūs signalai girdimi iš Švedijos, kitų Europos Sąjungos valstybių vyriausybės taip pat svarsto prisijungimo galimybę.

Atsižvelgdami į būtinybę teikti tiek politinę, tiek finansinę paramą Ukrainai ir padengti jos finansavimo trūkumą 2026 metais ir vėliau, siekdami stiprinti makroekonominį ir finansinį Ukrainos stabilumą įgyvendinant Naują TVF programą, įvertinę aktyvų Lietuvos išitraukimą remiant Ukrainą per Europos Sąjungos ir tarptautinių finansų institucijų priemones bei dvišaliu būdu³, siūlome Lietuvos Respublikos Vyriausybei pritarti, kad Lietuvos Respublika prisijungtų prie Bendro pareiškimo.

Pažymėtina, kad ir 2023 metais sprendimas prisidėti prie Bendro pareiškimo buvo patvirtintas Vyriausybės protokoliniu sprendimu, o apie Lietuvos Respublikos prisijungimą prie Pareiškimo Finansų ministerija informavo TVF darbo tvarka.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.
2. Pareiškimo, kuriuo suteikiamas finansinis užtikrinimas dėl Ukrainos įsipareigojimų TVF įvykdymo, tekstas anglų k., 1 lapas.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 29 d. pasitarimo protokolo kopija, 3 lapai.

Finansų ministras

Kristupas Vaitiekūnas

Ieva Stulgytė, tel.+370 690 32054, el. p. ieva.stulgyte@finmin.lt

³ Nuo Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą pradžios Lietuvos Respublikos finansų ministerija skiria finansavimą Ukrainai tiek daugiašaliu pagrindu per Europos Sąjungos ir tarptautines finansų institucijas, tiek dvišaliu pagrindu – nuo 2022 metų daugiašaliu pagrindu skirta daugiau nei 87,1 mln. eurų paramos (dotacijomis – 54,1 mln. eurų, garantijomis – 23 mln. eurų), dvišaliu pagrindu skirta 25 mln. eurų.